

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II 1

2015-05-07

N2015/3927/TS

Näringsdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag till Trafikverket att inkomma med analyser om forskning och innovation inom transportområdet

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Trafikverket att i enlighet med vad som närmare anges under rubriken Uppdraget lämna ett samlat underlag för forskning och innovation inom transportområdet under perioden 2016–2029. Trafikverket ska i denna del av arbetet inhämta underlag från Luftfartsverket och Sjöfartsverket vad gäller delområdena luft- och sjöfart. Trafikverket ska också inom delområde luftfart föra en dialog med det statliga bolaget Swedavia AB. Trafikverket ska också samverka med de aktörer som finns inom ramen för det plattformarbete som bedrivs inom Horisont 2020. Trafikverket ska även samråda med Transportstyrelsen och andra berörda myndigheter och lämna ett förslag som beaktar såväl redan pågående forskning och innovation som en strategisk inriktning för kommande forskning inom transportområdet. Inriktningen för arbetet ska vara att mer effektivt nå de transportpolitiska målen genom användning av nya kunskaper och möjligheter att samordna olika aktörers agerande. Avseende transporterens koppling till bostadsplanering och bl.a. möjligheter till att skapa förutsättningar för att en större andel av transporterna i städer ska ske med kollektivtrafik, cykel och gång ska samverkan ske med Boverket. Avseende kopplingen till frågor om framtida lösningar för transporterens energianvändning inklusive fossiloberoende ska samverkan ske med Statens energimyndighet.

Analyserna avseende den strategiska inriktningen ska vara framtidsorienterade och möta behoven för 2030 och 2050. Trafikverket ska redovisa en kostnadsbedömning, möjligheter till olika finansieringsvägar och även inkludera EU:s forskningsprogram. För anslagsfinansierad forskning och innovation ska dessutom en bedömning av anslagsbehov per år och område redovisas. Trafikverket ska redovisa

uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 25 september 2015.

Bakgrund

Målet för forskningspolitiken som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft. Regeringens transportpolitik och dess politik för forskning inom området ska bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling inom transportområdet. Klimatsmart fokus på innovation inom transportområdet är ett område som regeringen vill prioritera. Forskning och innovationsinsatser ska integrera ett jämställdhetsperspektiv.

Forskning och innovation inom transportområdet bedrivs av olika aktörer och med finansiering från olika källor. Regeringen har vidgat Trafikverkets uppdrag genom instruktionsändringar vad gäller forskning och innovation.

Trafikverket har i sitt ansvarsområde tillsammans med Sjöfartsverket och Luftfartsverket i juni 2013 redovisat ett uppdrag att utreda och samlat redovisa transportmyndigheternas forsknings- och innovationsverksamhet (dnr N2013/121/TS). För att effektivt kunna möta de utmaningar transportsektorn står inför behövs mer samordning och samarbete. Med utgångspunkt i ett trafikslagsövergripande perspektiv och med kunden i fokus kan en bättre samordning mellan olika trafikslag och aktörer öka effektiviteten och kvaliteten i det samlade trafiksystemet till ökad nytta för resenärer och godskunder. Trafikverket tar även årligen fram i enlighet med sin instruktion en omvärldsanalys, varav den första inkom november 2014 (dnr N2014/4645/TS) där Trafikverket redovisar utveckling och trender för forskning och innovation inom transportområdet.

Befolkningen i de svenska storstäderna växer kraftigt. Det är därför avgörande att öka bostadsbyggandet för att inte hindra utvecklingen. Regeringens mål är att minst 250 000 nya bostäder ska byggas till år 2020. Växande städer har många utmaningar som utöver fler bostäder är kopplade till bland annat trängsel och ökat behov av transporter. Transportsystemet behöver utvecklas på ett hållbart sätt vilket innefattar alla tre dimensioner i hållbarhetskonceptet, dvs. ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Det är enligt regeringens bedömning viktigt att se transportsystemet som en helhet, där de olika delarna ges bästa möjliga förutsättningar för att samverka på ett för samhället optimalt sätt.

Uppdraget

Analysen ska utgå från tidigare satsningar, framtida prioriteringar och möjliga synergier mellan aktörernas insatser. Områden där Sverige är eller har en potential att bli internationellt ledande som kan bidra till en långsiktig svensk konkurrenskraft ska identifieras. Även de strategiskt viktigaste internationella samarbetena ska identifieras.

Analysen ska utgå från en av myndigheten framtagna beskrivning av nationella och internationella trender inom transportområdet, med särskild tonvikt på innovation och forskning samt övriga väsentliga samhälls- och omvärldsförändringar de senaste åren. I analysen ingår att jämföra tidigare scenarier med faktisk trafikutveckling de senaste decennierna, och utifrån detta utveckla metodik kring scenarier och målstyrning. Baserat på inhämtade fakta från bl.a. berörda myndigheter ska Trafikverket göra en analys och bedömning av utvecklingsscenarier/visioner i samråd med övriga berörda myndigheter inom transportområdet. Utifrån detta underlag ska myndigheten lämna konkreta förslag till forskningsområden och medelsbehov.

Analysen ska även inkludera framtida kompetensförsörjningsbehov inom transportområdet samt förslag på insatser som kan vara viktiga för utvecklingen av transportområdet.

Analysen ska identifiera de områden inom transportområdet där Sverige har möjlighet att bli internationellt ledande dvs. där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och har potential att lämna betydande bidrag till samhällets utveckling inom transportområdet både i Sverige och globalt. Analysen ska även identifiera områden där angelägen forskning saknas och bör byggas upp. Urban innovativ planering är ett sådant område som regeringen bedömer är angeläget. Samtliga transportsätt, inklusive cykling, ska omfattas av analysen. Systemperspektiv är viktigt och sammanlänkningen med bostadsplanering ska integreras i analysen. Analysen ska ha ett integrerat jämställdhetsperspektiv och hållbarhetsperspektiv.

Sveriges medverkan och engagemang i EU:s ramprogram för forskning och innovation samt potentiella synergier med nationella satsningar ska analyseras. Befintliga åtaganden ska beaktas. Analysen ska även innehålla en bedömning av vilka internationella potentiella forskningssamarbeten som är av störst strategisk betydelse för transportområdet och Sverige.

Analysen ska innehålla förslag på hur det internationella samarbetet bör utformas för att möjliggöra prioriteringar mot bakgrund av analysen.

På regeringens vägnar

Anna Johansson

Marina Fransson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/F

Miljö- och energidepartementet/MA och E

Näringsdepartementet/IF, FÖF, TIF, SUBT, MRT och PUB

Boverket

Luftfartsverket

Sjöfartsverket

Statens energimyndighet

Statens väg- och transportforskningsinstitut

Trafikanalys

Transportstyrelsen

Verket för innovationssystem

Swedavia AB